

Teemu Lappi

Kirjastot Etelä-Pohjanmaan lehdissä

Opinnäytetyö

Syksy 2018

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tradenomi (AMK), Kirjasto- ja tietopalveluala

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Tradenomi (AMK), Kirjasto- ja tietopalveluala

Tekijä: Teemu Lappi

Työn nimi: Kirjastot Etelä-Pohjanmaan lehdistössä

Ohjaaja: Ari Haasio

Vuosi: 2018

Sivumäärä: 30

Liitteiden lukumäärä: 0

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli luoda katsaus siihen, mitä kirjastoista kirjoitettiin Etelä-Pohjanmaan lehdistössä tammi–maaliskuussa 2017. Työn taustalla oli henkilökohtainen kiinnostus mediaa kohtaan ja halu yhdistää se kirjastoalan opinnäytetyöhön.

Tutkimuksessa olivat mukana kaikki Etelä-Pohjanmaalla ilmestyvät 14 lehteä: maakuntalehti Ilkka, 11 paikallislehteä ja kaksi ilmaisjakelulehteä. Aineisto rajattiin koskemaan lehtien journalistista sisältöä, ei esimerkiksi mielipidekirjoituksia ja kirjastojen mainoksia.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin sisällönanalyysia sekä kvantitatiivisella että kvalitatiivisella otteella. Lehdistä etsittiin kaikki kirjastoa käsittelevät tai sivuavat artikkelit, jotka sitten luokiteltiin sen mukaan, mitä kirjaston osa-aluetta ne käsittelivät. Toinen luokittelu tehtiin sen mukaan, olivatko artikkelit kirjaston kannalta positiivisia vai negatiivisia.

Valtaosa artikkeleista oli kirjaston kannalta sävyiltään neutraaleja, mutta joukkoon mahtui myös sekä positiivisia että negatiivisia. Aiheista eniten esiintyivät palvelut, tilat ja kirjastossa järjestettävät tapahtumat. Palveluaiheisten artikkeleiden määrään suuri vaikutus oli Eepos-kirjastokimpan aloituksen osuminen tutkimuksen ajankohtaan.

Avainsanat: kirjastot, sanomalehdet, Etelä-Pohjanmaa

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Bachelor of Business Administration

Specialization: Library and Information Services

Author/s: Teemu Lappi

Title of thesis: Libraries in newspapers of South Ostrobothnia

Supervisor(s): Ari Haasio

Year: 2018   Number of pages: 30   Number of appendices: 0

The aim of the thesis was to find out what was written about libraries in the newspapers of South Ostrobothnia between January and March 2017. The topic was motivated by the author's personal interest in media, and a desire to combine it with the library field studies.

The study included all the 14 newspapers published in South Ostrobothnia: the regional paper Ilkka, 11 local newspapers, and two free newspapers. The analysed material was limited to journalistic content, for which, for example, opinion pieces and advertisements of the libraries were not included in the analysis.

The research method used was qualitative and quantitative content analysis. The articles about libraries were categorized according to the library context they dealt with. The second categorization was made according to whether the articles were positive, neutral or negative from libraries' point of view.

The majority of the articles were neutral, but there were also some negative and positive ones. The most common topics were services, facilities, and events. The beginning of the Eepos Library Coalition played a big role in the number of articles about library services.

Keywords: libraries, newspapers, South Ostrobothnia

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo.....	5
1 TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TAUSTA.....	6
2 ETELÄ-POHJANMAA.....	7
2.1 Etelä-Pohjanmaa ja sen kirjastot.....	7
2.2 Etelä-Pohjanmaan lehdet.....	8
3 TUTKIMUSMENETELMÄ.....	10
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	12
5 TULOKSET.....	13
5.1 Kirjastoaiheisten juttujen määrä.....	13
5.2 Mitä kirjastoista kirjoitettiin.....	15
5.3 Kirjastoaiheisten juttujen sävy.....	19
6 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	22
7 POHDINTA.....	24
LÄHTEET.....	26

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1: Etelä-Pohjanmaan kunnat.....	7
Taulukko 1: Lehtien perustiedot.....	8
Taulukko 2: Kirjastojuttujen ja ilmestyneiden lehtien määrä.....	13
Taulukko 3: Kirjastojuttujen aiheet.....	14
Taulukko 4: Kirjastojuttujen jako positiivisiin, neutraaleihin ja negatiivisiin.....	20

1 TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TAUSTA

Tämän tutkimuksen tavoitteena on tarkastella, miten ja kuinka paljon kirjastot näkyvät Etelä-Pohjanmaan lehdistössä tammi–maaliskuussa 2017. Tarkoituksena on selvittää kirjastoa käsittelevien artikkeleiden määrä sekä niissä käsitellyjä aiheita.

Tutkimuksen lähtökohtana ovat siis seuraavat kysymykset:

1. Kuinka paljon kirjastoihin liittyviä artikkeleita tarkastelujaksolla on ilmestynyt?
2. Mitkä aiheet ja kirjastotoiminnan osa-alueet kirjastoja käsittelevissä artikkeleissa nousevat esiin?
3. Ovatko kirjastoa käsittelevät artikkelit kirjaston kannalta negatiivisia, positiivisia vai neutraaleja?

Kirjastoilla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa koko kirjastokenttää, sisältäen niin yleiset kuin erikois- ja korkeakoulukirjastotkin. Tarkasteltavana ovat kaikki Etelä-Pohjanmaalla ilmestyvät lehdet, jotka on kuvattu opinnäytetyön luvussa 2.2.

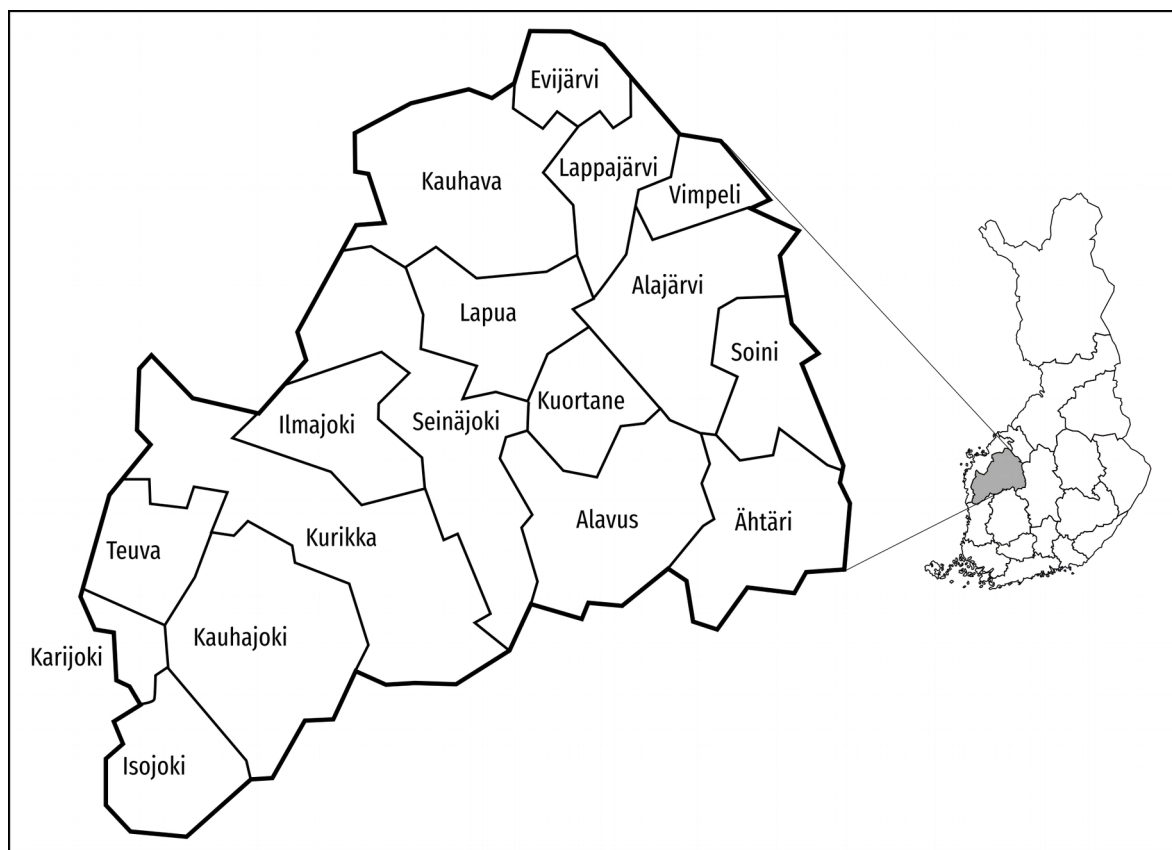
Tutkimus on rajattu koskemaan Etelä-Pohjanmaan journalistista sisältöä, eivätkä esimerkiksi mielipidekirjoitukset ja kirjaston omat mainokset ole mukana tutkimuksessa. Tarkastelujakson ajankohta ja pituus on määritelty opinnäytetyön ajankohdan ja arvioidun sopivan työmäärän mukaan.

Tutkimuksen taustalla on henkilökohtainen kiinnostus mediaa kohtaan ja sen myötä halu löytää mediaa koskeva aihe opinnäytetyölle.

2 ETELÄ-POHJANMAA

2.1 Etelä-Pohjanmaa ja sen kirjastot

Etelä-Pohjanmaa on Suomen maakunta, joka sijaitsee Länsi-Suomessa. Kuviossa 1 näkyvät Etelä-Pohjanmaan sijainti kartalla sekä maakuntaan kuuluvat 17 kuntaa.

Kuvio 1: Etelä-Pohjanmaan kunnat

Etelä-Pohjanmaan väkiluku on 191 160, joka tekee siitä Suomen 9. suurimman maakunnan. Maakunnan väkirikkain kunta on Seinäjoen kaupunki 62 577 asukkaallaan, kun taas väkiluvultaan pienin on 1 331 asukkaan Karijoki. (Ennakkoväkiluku kuukausittain sukupuolen mukaan alueittain 2017, [viitattu 25.11.2017].)

Etelä-Pohjanmaalla sijaitsee 31 yleistä kirjastoa, joista 17 on pääkirjastoja ja 14 sivukirjastoja. Kirjastoautoja Etelä-Pohjanmaan teillä kulkee 12. (Suomen yleisten kirjastojen tilastot, [viitattu 25.11.2017].) Yleisten kirjastojen lisäksi Etelä-Pohjanmaalla toimii Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto.

Kaikki Etelä-Pohjanmaan yleiset kirjastot kuuluvat Eepos-kirjastokimppaan. Etelä-Pohjanmaan kirjastojen lisäksi kimppaan kuuluvat Isonkyrön kunnankirjasto, Kas-kisten kaupunginkirjasto, Laihian kunnankirjasto, Perhon kunnankirjasto sekä Vete-lin kunnankirjasto. Yhdessä ne muodostavat 22 kirjaston kimpan, jolla on yhtei-nen aineistotietokanta ja kirjastokortti.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakirjastona on toiminut Seinäjoen kaupunginkirjasto, mutta tilanne muuttui vuoden 2018 alussa. Hallituksen esityksen (HE 10.11.2016/238) mukaan maakuntakirjastot korvattiin alueellisilla kehittämiskirjas-toilla. Kehittämiskirjastot ja niiden alueet on säädetty opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (A 2.10.2017/660), jonka mukaan Vaasan kaupunginkirjasto toimii Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan kehittämiskirjastona.

2.2 Etelä-Pohjanmaan lehdet

Taulukko 1: Lehtien perustiedot

lehti	tyyppi	nro/vk	levikkialue	levikki
Epari	ilmaisjakelulehti	1	Seinäjoki, Kurikka, Ilmajoki, La-pua	52 000 ¹
Ilkka	maakuntalehti	7	koko maakunta	42 883
Ilmajoki-lehti	paikallislehti	2	Ilmajoen alue	4 466
Jurvan Sanomat	paikallislehti	1	Jurvan seutu	1 876
Järviseudun Sanomat	paikallislehti	1	Alajärvi, Evijärvi, Korttesjärvi, Lappajärvi, Vimpeli	6 747
Järviseutu	paikallislehti	1	Alajärvi, Soini, Vimpeli, Lappa-järvi	4 526
Kauhajoki-lehti	paikallislehti	2	Kauhajoen alue	6 077
Komiat	paikallislehti	1	Kauhava ja Vöyrin Petterinmäki	5 541
Kurikka-lehti	paikallislehti	2	Kurikan alue	4 356
Lapuan Sanomat	paikallislehti	2	Lapua	6 083
Seinäjoen Sanomat	ilmaisjakelulehti	1	Seinäjoki ja ympäristökunnat	48 500 / 55 000 ²
Suupohjan Sanomat	paikallislehti	1	Isojoki, Karijoki, Teuva, Kaski-nen, Närpiö, Kristiinankaupunki	3 649
Tejuka	paikallislehti	1	Teuva, Jurva, Karijoki	3 387
Viiskunta	paikallislehti	1	Alavus, Ähtäri, Kuortane	4 989
¹⁾ ilmoitettu jakelumäärä				
²⁾ ilmoitettu jakelumäärä, normaalijakelu / suurjakelu				

Taulukossa 1 näkyvät perustiedot Etelä-Pohjanmaan lehdistä. Maakunnassa ilmestyy yhteensä neljätoista lehteä, jotka jakautuvat maakunta-, paikallis- ja ilmaisjakelulehtiin (Taulukko 1). Sanomalehdellä tarkoitetaan maksullista, vähintään kerran viikossa ilmestyvää lehteä, jonka sisältö on ajankohtaista ja monipuolista. Paikallislehti on sanomalehti, joka keskittyy paikallisiin uutisiin, aiheisiin ja ilmoituksiin. Paikallislehtien lisäksi sanomalehdet voidaan jakaa levikkialueensa mukaan valtakunnallisiin lehtiin ja maakuntalehtiin. (Kuutti 2012, 168; Sanomalehtitieto, [viitattu 25.11.2018]) Ilmaisjakelulehti, josta voidaan käyttää myös nimitystä kaupunkilehti, on säännöllisesti vähintään kerran viikossa jaettava maksuton painotuote, joka kustannetaan mainosmyynnillä (Kuutti 2012, 55; Sanomalehtitieto, [viitattu 25.11.2018].)

Merkittävin toimija maakunnan lehdistössä on Ilkka, joka on ainoa koko maakunnan alueella ilmestyvä lehti. Se on myös lehdistä ainoa, joka ilmestyy päivittäin.

Määrällisesti suurimman osan Etelä-Pohjanmaan lehdistöstä muodostavat 11 paikallislehteä, joiden jakelualueet jakautuvat ympäri maakuntaa. Paikallislehdistä levikiltään suurin on Järviseudun Sanomat, kun taas levikkitalaston viimeisen paikan vie Jurvan Sanomat. Maakunnan paikallislehdet ilmestyvät kerran tai kaksi viikossa.

Maakunta- ja paikallislehtien lisäksi Etelä-Pohjanmaalla ilmestyy kaksi ilmaisjakelulehteä, Epari ja Seinäjoen Sanomat, molemmat Seinäjoen alueella. Ilmaisjakelulehtien jakeluluvut näyttävät varsin suurilta muiden lehtien levikkiin verrattuna, mutta luvut eivät ole vertailukelpoisia. Siinä missä levikkiluvut perustuvat lehtien tilauksiin, ilmaisjakelulehtien jakelumäärä ilmoittaa sen, kuinka paljon lehtiä on jaeltu. Jakelumäärä ei kerro mitään siitä, kuinka paljon lehteä luetaan ja kuinka moni sen postilaatikkoonsa haluaa.

3 TUTKIMUSMENETELMÄ

Sisällönanalyysi voidaan nähdä melko monipuolisena tutkimusmenetelmänä, jonka määritelmät vaihtelevat lähteestä riippuen. Tuomi ja Sarajärvi (2009, 91) kirjoittavat teoksessaan *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*, että sisällönanalyysi voidaan käsittää sekä yksittäisenä metodina että erilaisiin analyysikokonaisuuksiin liitettävänä väljänä teoreettisena kehyksenä. Heidän mukaansa sisällönanalyysiä voidaan käyttää monenlaisissa tutkimuksissa. Krippendorffin (2004, 18) lyhyen määritelmän mukaan sisällönanalyysi on tutkimusmenetelmä, jolla pyritään tekemään toistettavia ja luotettavia päätelmiä teksteistä tai muusta materiaalista. Neuendorf (2002, 1) taas tiivistää sisällönanalyysin systemaattiseksi, objektiiviseksi ja kvantitatiiviseksi analyysiksi aineiston ominaispiirteistä.

Sisällönanalyysin sijoittuminen kvantitatiivinen–kvalitatiivinen-akselille vaihtelee. Krippendorff (2004, 18) korostaa analyysin kvalitatiivista luonnetta, kun taas Neuendorfin (2002, 4) näkemys on enemmän kvantitatiivisessa tutkimusotteessa. Seitamaa-Hakkarainen (2000) kirjoittaa, että sisällönanalyysiä on sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista. Hänen mukaansa kvantitatiivisessa sisällönanalyysissä etsitään tekstistä esimerkiksi sanoja tai ilmaisuja, joiden esiintymistiheyttä ilmaistaan tilastollisin menetelmin. Kvalitatiivisessa analyysissä taas ollaan Seitamaa-Hakkaraisen mukaan kiinnostuneita sanojen ja ilmaisujen sijaan aineiston sisällöistä ja niiden merkityksistä.

Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen ote voivat toteutua myös yhdessä. Kananen (2008, 29) kirjoittaa laadullisen aineiston käsittelyn sisältävän kvantitatiivisen tutkimuksen analysointimenetelmiä. Tällä hän tarkoittaa esimerkiksi sitä, että aineisto voidaan kategorisoida eli luokitella, joka on kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmiä. Tuomen ja Sarajärven (2009, 93) mukaan luokittelua pidetään yksinkertaisimpana tapana järjestää aineisto ja aineiston sisällön teemoin tapahtuvana kvantitatiivisena eli määrällisenä analyysinä.

Luokittelussa aineistosta muodostetaan sen koostumusta tai olemusta kuvaavia ryhmittelyjä ja jäsentelyjä. Aineisto jaetaan ryhmiin, joihin päätyvät aineistoyksilöt jakavat jonkin yhteisen ominaisuuden (Luokittelu 10.4.2015). Luokittelun ihanteena on, että kaikki yksilöt päätyvät johonkin ryhmään (Routio, [viitattu 23.11.2017]). Ai-

neiston sisältöluokittelu voidaan Seitamaa-Hakkaraisen (2000) mukaan jakaa kolmeen tapaan, joista ensimmäinen on teorialähtöinen luokitus. Siinä luokat ja käsitteet johdetaan olemassa olevista teorioista. Toinen tapa on aineistolähtöinen luokitus, jossa luokat johdetaan puhtaasti aineistosta. Kolmas Seitamaa-Hakkaraisen listaama tapa on aineiston ja teorian vuorovaikutuksesta muodostettava luokitus.

Tässä tutkimuksessa sisällönanalyysiä käytetään sekä kvalitatiivisesta että kvantitatiivisesta näkökulmasta. Seitamaa-Hakkaraisen (2000) määritelmistä käytössä on kvalitatiivinen ote, jossa keskitytään aineiston sisältöön. Kvantitatiivinen ote tulee esille siinä, että kun aineistosta on löydetty kirjastoa käsittelevät jutut, ne luokitellaan sen mukaan, mitä kirjastotoiminnan osa-aluetta ne käsittelevät, jonka jälkeen aiheiden esiintymismääriä tarkastellaan numeroiden pohjalta. Luokittelussa käytössä on Seitamaa-Hakkaraisen (2000) määrittelemä aineistolähtöinen luokittelu.

Aineistolähtöisen luokittelun taustalla on se, että ennen aineiston läpikäyntiä voi korkeintaan arvailla, mitä aiheita kirjastoa käsittelevissä jutuissa esiintyy. Tästä syystä luokittelun tekeminen etukäteen ei ole mahdollista. Luokkien etukäteen määrittelemättömyys noudattelee Kanasen (2008, 28) laadullista tutkimusta koskevaa ajatusta, jonka mukaan tutkijalla ei tulisi olla mitään ennakko-oletuksia aineistosta vaan pitäisi lähteä ikään kuin puhtaalta pöydältä.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Ensimmäinen askel tutkimuksen toteuttamisessa oli selvittää, mitä lehtiä Etelä-Pohjanmaan alueella ilmestyy. Lista koostettiin yhdistämällä lehdet sekä Sanomalehtien Liiton (Sanomalehdet, [viitattu 9.5.2017]) maakuntakohtaisesta lehtilistauksesta että Suomen paikallismediat Oy:n verkkosivuilta ([viitattu 9.5.2017]) käymällä läpi kaikki Etelä-Pohjanmaan kunnat.

Kun tutkimuksen lehtilista oli valmis, alettiin lehtiä käymään läpi. Monissa kirjastoissa on käytössä Epress-palvelu, jossa voi lukea kotimaisia sanomalehtiä sähköisessä muodossa. Suurin osa tämän tutkimuksen lehdistä on saatavana Epress-palvelussa, joten sitä käytettiin lehtien läpikäymiseen. Joitakin lehdistä ei ollut saatavissa Epress-palvelussa, joten niiden osalta käytettiin paperisia lehtiä. Tämän lisäksi ilmaisjakelulehdet, Seinäjoen Sanomat ja Epari, käytiin läpi vapaasti luettavissa olevista näköislehdistä verkossa.

Lehdistä etsittiin kaikki kirjastoa käsittelevät artikkelit. Huomioon otettiin vain lehtien journalistinen sisältö, eikä esimerkiksi mielipidekirjoituksia tai kirjastojen omia mainoksia otettu mukaan. Löydetyt artikkelit käytiin sitten läpi, ja ne luokiteltiin antamalla niille aihe tai aiheet ikään kuin asiasanoituksen tapaan sen mukaan, mitä jutut käsittelivät. Yksi artikkeli saattoi siis päätyä useamman aiheen alle. Aihasanoituksen lisäksi jutut luokiteltiin sen mukaan, olivatko ne kirjaston näkökulmasta positiivisia, negatiivisia vai neutraaleja. Kolmas luokittelu tehtiin sen mukaan, oliko kirjasto jutun pääasiallinen aihe vai nousiko se esiin jonkun muun aiheen ohessa.

Jutuille annetut aiheet käytiin sitten läpi ja niitä yhdisteltiin ikään kuin yläluokkiin. Esimerkiksi näyttelyt, konsertit ja vastaavat laitettiin tapahtumat-luokkaan. Seuraavaksi luokitteluista muodostettiin taulukot ja laskettiin, kuinka monta juttua kuhunkin luokkaan kuului. Myös positiivinen–negatiivinen jaottelusta laskettiin, kuinka moni jutuista oli positiivisia, negatiivisia ja neutraaleja.

Kun aineisto oli saatu luokiteltua ja järjesteltyä, aloitettiin varsinainen analyysiosa, jossa tarkasteltiin, mitä aineistosta selvinneistä luvuista ja juttujen sisällöistä voitiin päätellä, mikä yllätti ja mikä oli odotettavissa. Näitä tuloksia käydään läpi seuraavassa luvussa.

5 TULOKSET

5.1 Kirjastoaiheisten juttujen määrä

Tässä luvussa luodaan katsaus kirjastoa käsittelevien artikkeleiden aihepiireihin ja juttujen jakautumiseen niihin tarkastelujaksolla.

Taulukko 2: Kirjastojuttujen ja ilmestyneiden lehtien määrä

Lehti	Numeroita	Kirjasto pääaiheena	Kirjasto sivuaiheena	Kirjastojutut yhteensä
Epari	13	3	1	4
Ilkka	88	9	19	28
Ilmajoki-lehti	24	2	0	2
Jurvan Sanomat	13	3	0	3
Järviseudun Sanomat	13	2	5	7
Järviseutu	13	0	2	2
Kauhajoki-lehti	23	0	2	2
Komiat	13	1	1	2
Kurikka-lehti	23	7	4	11
Lapuan Sanomat	25	4	1	5
Seinäjoen Sanomat	18	4	5	9
Suupohjan Sanomat	13	2	1	3
Tejuka	12	3	0	3
Viiskunta	13	3	3	6
yht.	304	43	44	87

Taulukossa 2 on esitetty tarkastelujaksolla lehdistä löytyneiden kirjastoaiheisten artikkeleiden lukumäärät. Artikkelit on jaettu kahteen ryhmään sen mukaan, oliko kirjasto pääaiheena vai vain jonkin toisen aiheen mukana esille tulevana aiheena. Artikkelit jakautuvat melko tasan kirjastoa pääaiheena käsittelevien ja kirjastoa sivuavien välillä.

Taulukossa 3 näkyy kirjastoon liittyvien artikkeleiden aiheet ja aiheiden lukumäärä lehdittäin. Joissakin artikkeleissa käsiteltiin kahta aihetta siten, ettei artikkelia ollut mahdollista laittaa vain yhden aiheen alle. Nämä artikkelit ovat siis kirjattuina

useamman aiheen alle, josta johtuen aihetaulukon yhteislukumäärät eivät täsmää taulukossa 2 esitetyn kirjastoja käsittelevien artikkeleiden lukumäärän kanssa.

Taulukko 3: Kirjastojuttujen aiheet

	Suupohjan Sanomat	Seinäjoen Sanomat	Lapuan Sanomat	Ilkka	Ilmajoki-Lehti	Epari	Jurvan Sanomat	Järvi-seutu	Järvi-seudun Sanomat	Kauhajoki-Lehti	Kurikka-Lehti	Komiät	Tejuka	Viiskunta	yht.
aineisto	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
hankinta	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
henkilökuvat	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
kansalliskirjasto	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kirja-Matti	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3
kirjastolaki	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	7
kirjaston käyttö	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
kirjaston nimi	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
amk-kirjasto	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
kuntapalvelut	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
lainauskorvaukset	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
lainausluvut	1	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	6
lapset ja nuoret	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	3
lukuhaasteet	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3
maksut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2
mediakasvatus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
opetus	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
palvelut	1	3	2	6	2	1	1	-	2	-	4	1	1	1	25
rahoitus	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
sensuuri	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
taphtumat	-	1	-	5	-	-	-	2	3	-	-	1	-	-	12
tilat	-	2	-	5	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	10
tyytyväisyys	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
ulkomaat	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
virat	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	3
yhteistyö	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	4
yht	4	10	7	35	2	4	3	3	7	2	13	2	3	6	101

Kirjastokentän laajemmista jakolinjoista selvästi eniten esillä tarkastelujakson lehdissä olivat kotimaiset yleiset kirjastot. Niitä käsittelevä valtaosa analysoiduista jutuista. Ulkomaat, kansalliskirjasto ja oppilaitoskirjastot esiintyivät kukin aineistossa vain kahdesti.

Kun tarkastellaan kirjastotoiminnan eri osa-alueita, kirjoitettiin tarkastelujaksolla lehdissä eniten palveluista. Palveluilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kirjaston asiakkaalle näkyvimpiä toimintoja, kuten aukioloajat, lainaus, käytösäännöt, varaukset ja niin edelleen. Palvelut oli ainoa aihepiiri, joka esiintyi aineistossa yli 20 kertaa.

Yli kymmeneen mainintaan pääsivät palveluiden lisäksi kirjaston järjestämät ja sen tiloissa järjestetyt tapahtumat sekä tilat. Tilat-aiheen alle on laskettu kaikki kirjastojen rakennuksia, arkkitehtuuria ja toimitiloja käsittelevät jutut.

Viidestä kymmeneen kertaan esille nousseita aiheita olivat kirjastojen lainaustilatot sekä virat ja henkilökunta. Lainausluvusta kirjoitettiin kuusi kertaa, viroista ja henkilökunnasta viisi. Seuraavalle sijalle määrällisesti nousi neljällä maininnalla kirjastojen yhteistyö eri tahojen kanssa. Yhteistyön kanssa lähes tasoissa ja keskenään tasoissa kolmella maininnalla olivat lukuhaasteet, kirjaston talous sekä lapset ja nuoret.

Kuten taulukossa 3 näkyy, kahden maininnan aiheita oli määrällisesti eniten. Siellä tasasijoille keskenään päätyivät muun muassa, tyytyväisyys kirjastopalveluihin sekä kirjastolaki. Viimeisellä sijalla olivat yhden maininnan aiheet, joita olivat muun muassa mediakasvatus, kirjaston käyttötilastot sekä lainauskorvaukset.

5.2 Mitä kirjastoista kirjoitettiin

Luvussa 5.1 tarkasteltiin kirjastoa käsittelevien ja sivuavien juttujen aiheita ja määrää. Tässä luvussa luodaan katsaus siihen, mitä noista aiheista lehdissä oikeastaan kirjoitettiin.

Oppilaitoskirjastojen kohdalla molemmat jutut liittyivät Seinäjoen Kampustalon remonttiin ja laajennukseen. Kummassakin tapauksessa kirjasto nousi esiin vain mainintana siitä, että myös Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto sijoittuu uusiin tiloihin niiden valmistuttua.

Palveluita käsittelevissä juttujen määrässä merkittävä rooli oli sillä, että tarkastelujaksolle osui Etelä-Pohjanmaan kirjaston yhdistyminen Eepos-kirjastokimppaan. Yhdistyminen aiheutti kirjastojen väliaikaisia kiinnioloja ja muutoksia käytösääntöihin, joista lehdet uutisoivat paljon. Monet jutuista olivat hyvinkin infopakettityylisiä artikkeleita siitä, mikä yhdistymisen myötä kirjaston palveluissa muuttuu aiempaan verrattuna. Eepos-muutoksia käsittelevät jutut jakautuivat karkeasti niihin, joissa kerrottiin etukäteen kirjastojen sulkeutumisista tietokantojen yhdistämisen takia ja

niihin, joissa kerrottiin palveluiden muutoksista kirjastojen auettua uudelleen katkoksen jälkeen.

Tapahtumien osalta kyse ei useinkaan ollut varsinaisesti kirjastoon liittyvästä tapahtumasta vaan tapahtumasta, joka sattui olemaan kirjastossa. Päähuomio ei siis ollut kirjastossa vaan tapahtumassa, ja voidaan olettaa, että tapahtumasta olisi uutisoitu, vaikka se olisi järjestetty jossain muualla kuin kirjastossa. Tapahtumista esiin nousivat useimmiten erilaiset näyttelyt.

Suurin osa tiloja ja rakennuksia sivuavista jutuista käsitteli kirjastojen remontteja ja uusia tiloja, joista esimerkkinä Töysä-talon remontin viivästys, joka vaikuttaa myös kirjaston toimintaan (Riihimäki 2017c) ja Juustoportin laajentaminen Kärämäellä uuteen rakennukseen, johon sijoittui myös kirjasto (Juustoportti laajentaa Kärämäelle 2017). Ainoa varsinaisesti arkkitehtuuriin liittyvä, kirjastoa sivuava juttu käsitteli ehdotusta lisätä Seinäjoen Aalto-keskus, johon myös Aallon kirjasto kuuluu, Unescon maailmanperintölistalle osana isompaa Aalto-kokonaisuutta (Hautamäki 2017).

Jutuista, joissa aiheena oli lainausmäärät ja -tilastot, kolme käsitteli Seinäjoen kaupunginkirjaston kasvaneita lainausmääriä (Lasten ja nuorten lukeminen 2017; Seinäjokelaiset innokkaita lukijoita 2017; Seinäjoen kirjasto kirjasi 2017). Kahdessa jutussa taas kerrottiin Karijoen kirjaston nousseista lainausmääristä (Kallio 2017b; Lainauksen määrä kasvoi 2017), ja yhdessä Jurvan kirjaston laina- ja muista tilastoista (Yli-Viitala 2017).

Muita tilastojen pohjalta tehtyjen juttujen aiheita olivat kirjaston käyttö ja tyytyväisyys kuntapalveluihin. Molemmat tyytyväisyyttä käsittelevät jutut koskivat Alavudella tehtyä tutkimusta ihmisten tyytyväisyydestä kuntapalveluihin, jossa kirjasto oli pärjännyt hyvin (Syrjä 2017; Riihimäki 2017a). Kirjaston käyttöön liittyen löytyi yksi juttu, joka oli rakennettu Akavan erityisalojen kulttuuripalveluiden käyttöä koskevan tutkimuksen pohjalta. Tutkimuksessa oli todettu kirjastojen olevan käytetyimpien kuntapalveluiden joukossa, ja vihreiden ja keskustan kannattajien olevan aktiivisimpia kirjaston käyttäjiä (Tynysmaa 2017).

Edellä mainittu juttu kirjastopalvelujen käytöstä oli myös toinen jutuista, joissa ohimennen sivuttiin kirjastolakia. Jutussa mainittiin uuden kirjastolain määrittelevän

kirjastopalvelut maksuttomiksi. Toisen kerran kirjastolakia sivuttiin Kuntapäättäjät kirjastossa -keskustelutilaisuutta koskevassa jutussa (Kuntapäättäjät kirjaston lauteilla 2017). Laki nousi esille siksi, että siinä määritellään kirjastojen yhdeksi tehtäväksi tilojen tarjoaminen kansalaistoimintaan ja yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.

Virka- ja henkilökunta-aiheiset artikkelit käsittelivät kaikki joko Lapuan tai Kurikan kirjastotoimenjohtajan vaihdosta. Kahdessa jutussa uutisoitiin aiemmin sijaisena toimineen Johanna Silanderin valinnasta Kurikan kirjastotoimenjohtajaksi. (Silander johtaa kirjastoa 2017; Johanna Silander kirjastotoimen johtajaksi 2017.) Silanderista oli myös henkilökuvatyyppinen juttu, jossa uutta johtajaa esiteltiin lukijoille (Silander on kirjaston uusi pomo 2017). Hilikka Koivusalon valinnasta Lapuan kirjastotoimenjohtajaksi löytyi yksi uutinen (Hjelt 2017b), jonka lisäksi Lapuan eläkkeelle jäävästä kirjastotoimenjohtajasta oli myös henkilökuvatyyppinen juttu, jossa hän muisteli uraansa (Hjelt 2017c.)

Artikkeleissa, joissa sivuttiin kirjaston yhteistyötä eri tahojen kanssa, kahdessa esille nousi yhteistyö koulun kanssa (Ujainen 2017a; Kallio 2017a), kun taas yhdessä uutisoitiin kirjastojen välisestä yhteistyöstä johtajapalveluiden myynnin merkeissä (Alavuden ja Virtain kirjastot yhteistyöhön 2017). Neljäs jutuista vain sivusi kirjastoa. Siinä kerrottiin Alajärvelle perustetusta kulttuuritoimen johtoryhmästä, jossa kirjasto, Nelimarkka-museo sekä kansalais- ja musiikkiopisto koordinoivat Suomi 100 -tapahtumia (Hosionaho 2017).

Kun lehdissä kirjoitettiin lukuhaasteista, sekä Epari (Metsälä & Kupiainen-Ämmälä 2017) että Ilkka (Puumala 2017b) kertoivat Seinäjoen kirjaston Suomi 100 -juhluvuoden kunniaksi järjestämää lukuhaastetta, jossa tavoitteena on lukea vuoden aikana sata kirjaa. Kolmas juttu (Hjelt 2017a) taas kertoi pienestä Tiistejoen kirjastosta, joka nokittaa kirjamäärässä Seinäjoen ja haastaa lukemaan 125 kirjaa kirjaston 125-vuotisjuhlan kunniaksi.

Edellä mainitussa Tiistejoen kirjastoa käsittelevässä jutussa nousi esille myös talous. Kirjaston aukioloajat ovat supistuneet säästöjen seurauksena rankasti, ja se taistelee olemassaolostaan. Taloutta sivuttiin myös, kun Kristiinankaupungista kerrottiin kulttuuri- ja sivistyslautakunnan myös kirjastoa koskevista päätöksistä (Tiukka säästökuuri jatkuu 2017). Jutun mukaan aiemmissä tilinpäätöksissä oli todettu,

että kirjastolla ei ole tarpeeksi rahaa vastata kasvavaan käyttöön. Näiden lisäksi kirjaston talous vilahti aiheena myös Kansanmusiikki-instituutin Matti Hakamäen (2017) kolumnissa, joka käsitteli kulttuurin ja taiteen arvostusta. Kolumnissa nousivat esille kirjastoihin, arkistoihin ja museoihin kohdistuvat leikkaukset.

Ulkomaat tulivat esiin artikkeleissa, joista toinen (Puumala 2017a) käsitteli pohjois-korealaista kirjallisuutta ja sitä, että Pohjois-Koreassa länsimaista kirjallisuutta on saatavilla vain hyvin rajoitettu kokoelma pääkaupungin kirjastossa, johon on pääsy hyvin rajatulla joukolla. Toisen kerran ulkomaiset kirjastot nousivat esiin Moskovan ukrainalaisen kirjaston ympärillä tapahtuvasta kuohunnasta ja kirjaston käyttämisestä poliittisiin tarkoituksiin kertovassa artikkelissa. (Venäjällä pelataan poliittista 2017.) Kirjoja on takavarikoitu ja kadonnut ja kirjaston henkilökuntaa on syytetty Venäjä-vastaisen aineiston levittämisestä. Nämä ulkomaihin liittyvät jutut olivat myös ainoat, joissa esiin nousi sensuuri.

Kansalliskirjaston ensimmäinen maininta löytyi Ilkan (Elintarvikepula piinasi 2017) jutusta, jossa käsiteltiin Suomea vuonna 1917 vaivannutta elintarvikepulaa. Jutun ohessa mainittiin Kansalliskirjaston avaamista vanhoista aineistoista, jotka ovat nyt saatavana digitaalisena. Toinen maininta taas löytyi Seinäjoen Sanomien uutisesta (Juhlatoimikunta esittää 2017), jossa kerrottiin, että Matti Pohdolle eli Kirja-Matille ehdotetaan liputuspäivää. Kansalliskirjaston kerrottiin olevan yksi ehdotuksen takana olevista tahoista.

Edellä mainittu Suomen vuoden 1917 elintarvikepulaa käsittelevä artikkeli sivusi myös aineistoja. Nimenomaan vain sivusi, sillä siinä kerrottiin Kansalliskirjaston avaamista digitaalisista aineistoista. Toisella kerralla aineistot olivat esillä hankintojen muodossa Seinäjoen kirjastojen hankintoja koskevan kiistan uutisoinnista (Kulmala 2017.) BTJ oli tehnyt valituksen, kun se oli suljettu ulos kirjaston hankintakilpailusta. Markkinaoikeus oli hylännyt valituksen.

Vaikka maksut voitaisiin laskea palvelut-kategorian alle, koska kyse on myöhästymis- ja varausmaksuista, niitä koskevia juttuja on tässä tarkasteltu omana aiheenaan. Myöhästymismaksuja käsitteli pääkirjoituksessaan Kurikka-lehden päätoimittaja Jaakko Ujainen (2017b.) Ujaisen mukaan maksuja olisi vara korottaa tuntuvastikin. Ujaisen mielestä myöhästymismaksuilla pitäisi olla tuntuvampi rangaistus-

vaikutus sääntöjen noudattamatta jättämisestä. Kuljetusmaksut taas tulivat esiin jutussa, jossa kerrottiin Karijoen hyväksyneen Eepos-kirjastokimpan säännöt. (Kallio 2017b.) Karijoella arveltiin sääntöjen mukanaan tuoman, kirjastojen välisistä kuljetuksista perittävän kahden euron kuljetusmaksun asettavan pienen kirjaston asiakkaat eriarvoiseen asemaan.

Lapsia ja nuoria sivusi Järviseudun juttu (Löytömäki 2017), jossa kerrottiin Soinin kirjastossa esillä olevasta lasten tekemän taiteen näyttelystä, joka liittyy niin ikään kirjastossa järjestettävään 2–5-vuotiaiden kuvataidepajaan. Lapualla taas kirjasto on kehittänyt Suomi 100 -juhlavuodeksi puuhaa lapsiperheille Lapuan vaakunasta innoituksensa saaneen Karhusen perhe -teeman ympärille (Karhusten perhe seikkaillee 2017). Lasten ja nuorten voidaan katsoa olleen aiheena myös jo aiemmin yhteistyön merkeissä mainitussa, ainoassa mediakasvatusta käsittelevässä jutussa (Ujainen 2017a). Siinä kerrottiin Kurikan kirjaston Mediamekastus hankkeesta, jossa kirjasto tekee yhteistyötä koulun kanssa ja järjestää muun muassa nettilukemista, lukudiplomeja ja ohjelmointia.

Lainauskorvauksia sivusi kirjailija Tiina Lehtineva (2017) Ilkan kolumnissaan, jossa hän käsitteli suomalaisen kirjailijan tuloja ja niiden muodostumista eri lähteistä. Ilkassa kerrottiin myös (Nimi kismittää 2017) Helsingin uuden keskustakirjaston nimestä aiheutuneesta kiistasta, jossa kirjaston vain suomenkielinen nimi kismitti rkp:n valtuustoryhmän puheenjohtajaa.

5.3 Kirjastoihkeisten juttujen sävy

Kirjastoja koskevia lehtijuttuja tarkasteltiin myös siitä näkökulmasta, ovatko ne kirjaston kannalta positiivisia, neutraaleja vai negatiivisia. Koska uutisjournalismin pyrkimys on olla objektiivista ja kertoa asioista niin kuin ne ovat, ottamatta kantaa, uutisjuttujen osalta luokittelu positiivisiin ja negatiivisiin tehtiin sen perusteella, mitä niiden voidaan katsoa viestivän esimerkiksi kirjaston hyvinvoinnista ja arvostuksesta. Kolumneilla ja pääkirjoituksilla taas ei ole samanlaista objektiivisuuden vaatimusta vaan niiden tarkoitus on olla kantaaottavia. Näin ollen niitä tarkasteltiin sen mukaan, kritisoidaanko niissä kirjastoa jostakin vai onko kyseessä kirjastoa kehuva kirjoitus. Uutisjuttujen luokittelukriteerejä käytettiin myös kolumneissa, jotka

vain sivusivat kirjastoa, eikä niissä näin ollen ollut suoranaista kannanottoa kirjaston suhteen.

Taulukko 4: Kirjastojuttujen jako positiivisiin, neutraaleihin ja negatiivisiin

	kappaletta	prosenttia
Positiiviset	19	22 %
Neutraalit	62	71 %
Negatiiviset	6	7 %

Taulukossa 4 näkyy juttujen jakautuminen niiden sävyn mukaan. Noin kaksi kolmasosaa jutuista oli sellaisia, ettei niistä ollut selkeästi havaittavissa positiivista tai negatiivista näkökulmaa kirjaston kannalta, joten ne päättyivät neutraali-kategoriaan. Positiivisia jutuista oli noin viidesosa. Loput voitiin katsoa tavalla tai toisella negatiivisiksi kirjaston kannalta.

Kolumneja ja pääkirjoituksia oli aineistossa mukana yhteensä viisi. Niistä positiivisiin päättyivät Tarja Riihimäen (2017b) kolumni, jossa hän vuolaasti kehui kirjaston tarpeellisuutta, ja Jussi Uusimäen (2017) pääkirjoitus Ilmajoki-lehdessä, jonka mukaan on hienoa, että kirjasto on olemassa, vaikka se onkin vuosien varrella muuttunut ja ihmisten lukeminen vähentynyt. Positiivisiin laskettiin myös Kansanmusiikki-instituutin Matti Hakamäen (2017) kolumni kulttuurin ja taiteen arvostuksesta. Kirjasto ei ollut Hakamäen kolumnin pääaihe, mutta hän peräänkuulutti sivistyksen ja kulttuurin parempaa arvostusta, ja nosti esimerkiksi nykytilanteesta kirjastoihin, museoihin ja arkistoihin kohdistuneet leikkaukset. Negatiivisiin taas voitiin kolumnien ja pääkirjoitusten osalta katsoa kuuluvaksi Jaakko Ujaisen (2017b) pääkirjoitus Kurikka-lehdessä. Ujainen kohdisti kritiikkiä kirjastojen myöhästymismaksuihin, joiden tulisi hänen mielestään olla korkeammat, jotta niillä olisi suurempi pelotevaikutus. Tiina Lehtinevan (2017) kolumni päättyi neutraali-kategoriaan, sillä se vain sivusi kirjastoa, eikä ottanut kantaa siihen.

Kantaa ottamattomista lehtijutuista positiivisten kategoriaan päättyi muun muassa uutisointi Seinäjoen pääkirjaston laajentuvista aukioloajoista (Pääkirjaston aukiolot 2017; Kirjasto laajentaa 2017) sekä Seinäjoen (Seinäjokelaiset innokkaita 2017) ja Karijoen (Kallio 2017b) kirjastojen kasvaneista lainauslukuista. Positiiviseksi katsottiin myös uutisointi kirjaston saamasta hyvästä arvostuksesta Alavudella tehdys-

sä kyselyssä tyytyväisyydestä kunnan palveluihin (Syrjä 2017; Riihimäki 2017a), ja uutinen Akavan teettämästä kulttuuripalveluiden käyttötutkimuksesta, jossa kirjasto todettiin käytetyimmäksi (Tyynismä 2017).

Negatiivisiin juttuihin taas voitiin katsoa kuuluvaksi esimerkiksi uutisointi Merikaarron kirjaston supistuvista aukioloajoista (Merikaarron kirjaston aukioloajat 2017). Myös uutinen siitä, että Lappajärvellä kosteusvaurioiselle koululle väistötiloja etsittäessä kirjasto sai paljon kannatusta (Kuorikoski 2017), päättyi negatiivisten joukkoon. Negatiiviseksi tämä katsottiin sen takia, että sen voidaan nähdä viestivän kirjaston arvostuksen puutteesta, koska kirjasto saa väistyä ensimmäisenä, kun jollekin muulle on tilantarvetta. Negatiivisuus voidaan nähdä myös siinä, että koulutoiminnan siirtyminen kirjaston tiloihin oletettavasti vaikeuttaa kirjaston normaalia toimintaa. Negatiivisiin päättyi myös uutinen Moskovan ukrainalaisen kirjaston käyttämisestä poliittisiin tarkoituksiin (Venäjällä pelataan poliittista 2017), sekä uutinen siitä, että Helsingin uuden kirjaston vain suomenkielinen nimi oli saanut kritiikkiä rkp:n riveistä (Nimi kismittää 2017).

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Määrällisesti Ilkka tietenkin hallitsi kirjastoista kirjoittelua. Siinä ei ole mitään yllättävää ottaen huomioon, että sen ilmestymistiheys, levikkialue ja numerokohtainen sivumäärä ovat paljon muita lehtiä suurempia. Koska muutkin lehdet poikkeavat merkittävästi toisistaan edellä mainittujen seikkojen osalta, ei kirjastoaiheisten juttujen määrän vertaileminen lehtien välillä ole kovinkaan mielekäästä. Joitakin huomioita aiheesta voidaan kuitenkin tehdä.

Kiinnostavaa oli esimerkiksi se, että Järviseudun Sanomat ja Järviseutu ovat suurin piirtein saman ilmestymisalueen lehtiä ja ilmestyvät yhtä usein, mutta tarkastelujaksolla kirjastoa käsittelevien artikkeleiden määrässä niiden välillä on merkittävä ero. Siinä missä Järviseutu-lehdessä kirjasto esiintyi vain kahdesti, eikä kummasakaan jutussa kirjasto ollut pääasiallisena aiheena, oli Järviseudun sanomissa kaksi varsinaisesti kirjastoa käsittelevää ja viisi kirjastoa sivuavaa artikkelia. Samankaltainen ero löytyi myös tutkimuksessa tarkasteltujen ilmaisjakelulehtien väliltä. Ilmaisjakelulehdistä Seinäjoen Sanomissa kirjasto esiintyi yli kaksi kertaa niin usein kuin Eparissa. Nämä erot saattavat kuitenkin selittyä esimerkiksi eroilla lehtien sivu- ja uutismäärissä. Mikäli toisessa lehdessä on yleisellä tasolla vähemmän juttuja, oletettavasti myös kirjastoa koskevien juttujen määrä on pienempi. Mainitsemisen arvoista on myös se, että Järviseudun lisäksi myös Ilmajoki-lehti, Komiat ja Kauhajoki-lehti sivusivat tai käsitelivät kirjastoa vain kahdesti.

Tapahtumien ja palveluiden vahva näkyvyys kirjastouutisoinnissa ei sinänsä ole yllättävää, sillä molemmat ovat kirjaston kansalaisille näkyvimpiä osa-alueita. Palveluiden kohdalla on erityisen ymmärrettävää, että niihin liittyviä juttuja oli paljon, koska Eepos-kirjastokimppan aloittaminen osui tutkimuksen tarkasteluajanjaksolle. Maakunnan kirjastojen liittyminen kimppaan aiheutti muutoksia kirjastojen aukioloajoissa, palveluissa ja käytösäännöissä, joiden tietäminen on asiakkaan kannalta oleellista. Näin ollen on ymmärrettävää, että lehdistö uutisoi asioihin liittyvistä muutoksista.

Koska tutkimuksessa tarkasteltiin yhden maakunnan alueella ilmestyviä lehtiä, oli ehkä odotettavissa, että jutut käsittelevät pääsääntöisesti maakunnan omia kirjastoja. Myöskään juttujen keskittymisessä yleisiin kirjastoihin ei ole mitään yllättävää,

ottaen huomioon muiden kirjastojen vähäisen määrän maakunnassa. Oppilaitoskirjastot, Kansalliskirjasto ja ulkomaat olivat kukin kirjastojuttujen aiheina vain kaksi kertaa, silloinkin vain toisarvoisena aiheena.

Tarkasteltaessa aiheiden esiintyvyyttä lehdissä eräs kiinnostava seikka on se, että kirjastojen talouteen liittyvät asiat ja lukuhaasteet olivat esillä yhtä monta kertaa. Ottaen huomioon, että lukuhaasteet ovat varsin spesifi aihe ja että raha ja talous ovat lähes asiassa kuin asiassa eniten uutisointia ja keskustelua herättäviä seikkoja, on jokseenkin yllättävää, että niistä kirjoitettiin yhtä paljon. Toisaalta taas on mahdollista, että juuri tarkasteluajanjaksolla ei taloudessa ja rahoituksessa tapahtunut suuria päätöksiä tai muutoksia, joista lehdet olisivat olleet kiinnostuneita. Lukuhaasteita taas voidaan tarkastella siitakin näkökulmasta, että ne ovat kirjaston toiminnassa jotakin erikoista, tavallisuudesta poikkeavaa, josta lehdistö ymmärrettävästi on kiinnostunut.

Ottaen huomioon, että nuorten lukemisen vähentyminen ja yhä kasvava mediakriittikin tarve ovat hyvinkin ajankohtaisia aiheita julkisessa keskustelussa, on jokseenkin yllättävää, että lapset ja nuoret sekä mediakasvatus esiintyivät maakunnan lehdistössä niin vähän. Niidenkin osalta on toki mahdollista, että lehdillä ei ollut tarkastelujaksolla aiheesta mitään kirjoitettavaa. Se taas herättää ehkä kysymyksen, eikö kirjastoissa tapahdu tarpeeksi mediakasvatuksen ja lasten ja nuorten osalta, mutta se ei kuulu tämän tutkimuksen piiriin.

Mitä tulee siihen, olivatko kirjastoa käsittelevät jutut sävyiltään positiivisia, negatiivisia vai neutraaleja, valtaosa päättyi neutraali-kategoriaan. Tämä ei sinänsä ole yllättävää, sillä aineisto koostui pääosin tavallisista uutisista, joiden on tarkoitus olla objektiivisia eikä ottaa kantaa. Sitä sen sijaan voidaan pitää hieman yllättävänä, että tarkastelujaksolle osui niinkin monta (5) kolumnia ja pääkirjoitusta, jotka käsitelivät tai sivusivat kirjastoa.

7 POHDINTA

Tutkimusmenetelmän teoreettisen taustan hahmottaminen ja siitä kirjoittaminen oli melko haastavaa. Osaltaan käytännön tasolla koko ajan tiesi, mitä on tekemässä, mutta teoreettisen taustan löytäminen siihen ei ollut niin helppoa. Vaikeuksia tuotti ihan jo lähteiden löytäminen sekä asiasta kokonaiskuvan muodostaminen ja sen sanallistaminen. Jälkimmäiseen vaikutti erityisesti se, että ainakin oman kokemuksen mukaan sisällönanalyysi-termiä käytetään hieman löysästi, eikä sen tarkasta määritelmästä oikein tahdo saada varmuutta.

Jälkeenpäin ajateltuna tutkimuksen lehtivalinnan olisi voinut tehdä ehkä toisin. Olisi saattanut olla mielekkäämpää ottaa tarkasteluun esimerkiksi koko maan alueelta maakuntien isoimmat lehdet. Tämä olisi ehkä mahdollistanut paremmin lehtien välistä vertailua. Nyt lehtien suuri vaihtelu ilmestymistiheyden, levikkialueen ja lehdien yhden numeron laajuuden suhteen teki vertailun käytännössä hyödyttömäksi. Tosin maakuntalehdissäkin on eroja, joten tilanne ei ehkä olisi ollut vertailun kannalta sen parempi niitä tarkastellessa.

Mitä tulee tutkimuksessa tehtyyn juttujen jaotteluun positiivisiin ja negatiivisiin, olisi ollut ehkä tarpeellista yrittää löytää jaottelulle jotakin teoreettista pohjaa. Nyt jaottelu on tehty pitkälti "maalaisjärjellä". Sekään ei ole poissuljettua, että joku muu on täysin eri mieltä siitä, mikä on kirjaston kannalta positiivista ja negatiivista. Tämä ei sovi kovin hyvin yhteen tutkimuksen toistettavuusvaatimuksen kanssa, jonka mukaan toisen tutkijan pitäisi päästä samaa aineistoa tutkiessaan samoihin tuloksiin ja johtopäätöksiin.

Myös siinä, mitä tutkimuksessa tarkasteltujen juttujen sisällöstä ja määrästä voidaan päätellä, saattaa olla tulkinnanvaraa. Ehkä jonkun toisen mielestä yllättävää tai odotettavaa olisivat olleet täysin eri seikat.

Yksistään tämän tutkimuksen tuloksista ei tietenkään voi päätellä yleisemmin mitään, vaan ne ovat vain kuvaus tietyn aikavälin kirjastoaiheisesta kirjoittelusta Etelä-Pohjanmaan lehdissä. Jatkotutkimusta ajatellen voisi olla kiinnostavaa tehdä esimerkiksi vertaileva tarkastelu tammi–maaliskuulle 2018. Se antaisi ehkä parem-

man kuvan siitä, kuinka paljon Eepos-kirjastokimpan syntyminen vaikutti alkuvuoden 2017 uutisointiin.

Mitä tulee itse tutkimuksen toteuttamiseen ja analyysiin, siinä olisi varmasti ollut paljonkin parannettavaa. Aineistoa olisi ehkä pitänyt käydä läpi vielä tarkemmin ja useampaan kertaan. Myös luokittelua olisi varmasti voinut parantaa ja esimerkiksi pyrkiä luomaan vielä yläluokkia löytyneille aiheille.

LÄHTEET

A 2.10.2017/660. Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yleisistä kirjastoista.

Alavuden ja Virtain kirjastot yhteistyöhön. Viiskunta 19.1.2017, 9.

Elintarvikepula piinasi Suomea vuoden 1917 alussa. Ilkka 17.2.2017, 19.

Ennakkoväkiluku kuukausittain sukupuolen mukaan alueittain 2017. [Verkkosivu.] Helsinki: Tilastokeskus. [Viitattu 25.11.2017]. Saatavana: http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vamu/statfin_vamu_pxt_001.px?rxid=285f34ca-9dcf-4b5c-8c1f-f016c0e6e77a

Epari. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.epari.fi>

HE 10.11.2016/238. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleisistä kirjastoista ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Hakamäki, Matti. 2017. Lisää lannoitetta hengenviljelyyn. Ilkka 18.1.2017, 16.

Hautamäki, T. 2017. Aalto-keskus ehdolla maailmanperinnöksi. Ilkka 30.3.2017, 22.

Hjelt, L. 2017a. Elossa ollahan vielä. Lapuan Sanomat 12.1.2017, 9.

Hjelt, L. 2017b. Hilikka Koivusalo uudeksi kirjastotoimenjohtajaksi. Lapuan Sanomat 12.1.2017, 9.

Hjelt, L. 2017c. Kirjastoihminen, joka innostui uudistuksista. Lapuan Sanomat 31.1.2017, 12.

Hosionaho, S. 2017. Tapahtumakalenterissa on juhluvuoden kulttuurin kirjo. Järvi-seudun Sanomat 22.2.2017, 16.

Ilmajoki-lehti. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <http://www.ilmajoki-lehti.fi/index.htm>

Johanna Silander kirjastotoimen johtajaksi. Kurikka-lehti 9.2.2017, 3.

Juhlatoimikunta esittää Pohdon päivän liputusta. Seinäjoen Sanomat 1.3.2017, 7.

Jurvan Sanomat. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.jurvansanomat.fi/>

Juustoportti laajentaa Kärsämäelle. Ilkka 18.2.2017, 4.

Järviseudun Sanomat. Ei päivystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.jarviseudunsanomat.fi/>

Järviseutu. Ei päivystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.jarviseutu-lehti.fi/>

Kallio, L. 2017a. Marjo Esalan luokka on kuin pikkukirjasto. Suupohjan Sanomat 1.2.2017, 10.

Kallio, L. 2017b. Piskuinen kirjasto porskuttaa vastavirtaan. Suupohjan Sanomat 25.11.2017, 5.

Kananen, J. 2008. Kvali: kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja.

Karhusten perhe seikkailee koko vuoden. Lapuan Sanomat 5.1.2017, 4.

Kauhajoki-lehti. Ei päivystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <http://www.kauhajoki-lehti.fi/kauhajoki-lehti/etusivu/index.html>

Kirjasto laajentaa aukioloaikojaan. Seinäjoen Sanomat 11.1.2017, 5.

Komiat. Ei päivystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.komiat.fi/>

Krippendorff, K. 2004. Content analysis: an introduction to its methodology. 2nd ed. Thousand Oaks: Sage Publications.

Kulmala, M. 2017. Seinäjoen kirjastohankinnasta tehty valitus hylättiin. Ilkka 18.1.2017, 3.

Kuntapäätäjät kirjaston lauteilla. Ilkka 14.1.2017, 7.

Kuorikoski, J. 2017. Kädet nousivat kirjastolle. Järviseudun Sanomat 22.2.2017, 4.

Kurikka-lehti. Ei päivystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <http://www.kurikka-lehti.fi/etusivu/index.html>

Kuutti, H. 2012. Mediasanasto. [Verkojulkaisu]. Jyväskylä: Mediapoint Oy. [Viitattu 25.11.2018]. Saatavana: <https://issuu.com/harriwickstrand/docs/mediasanasto>

Lainausten määrä kasvoi. Tejuka 23.3.2017, 1.

Lapuan Sanomat. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <http://www.lapuansanomat.fi/etusivu/index.html>

Lasten ja nuorten lukeminen lisääntyi Seinäjoella. Epari 8.2.2017, 5.

Lehtineva, T. 2017. Tule suomikirjailija hakemaan leipää. Ilkka 25.1.2017, 16.

Levikkijakauma 2015. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Helsinki: Media Audit Finland. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <http://mediaauditfinland.fi/levikit/tilastot/2015-levikkijakauma/>

Levikkijakauma 2016. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Helsinki: Media Audit Finland. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <http://mediaauditfinland.fi/levikit/tilastot/2016-levikkijakauma/>

Luokittelu. 10.4.2015. [Verkkosivu]. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. [Viitattu 23.11.2017]. Saatavana: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/luokittelu>

Löytömäki, A. 2017. Tenavien taide valtaa kirjaston. Järviseuu 1.3.2017, 10.

Merikaarron kirjaston aukioloajat muuttuvat. Ilkka 19.1.2017, 21.

Metsälä, M. & Kupiainen-Ämmälä, V. 2017. Haasta ja innosta itsesi lukemaan kirjoja. Epari 11.1.2017, 20.

Neuendorf, K. A. 2002. The Content Analysis Guidebook. Thousand Oaks: Sage Publications.

Nimi kismittää. Ilkka 8.1.2017, 11.

Puumala, Anne. 2017a. Kuoleman uhalla kirjoitettu. Ilkka 25.3.2017, 19.

Puumala, Anne. 2017b. Yksi vuosi, sata kirjaa. Ilkka 3.1.2017, 18.

Pääkirjaston aukiolot laajenevat. Ilkka 10.1.2017, 12.

Riihimäki, T. 2017a. Alavutelaisilta tuli hyvä arvosana. Ilkka 28.3.2017, 2.

Riihimäki, T. 2017b. Eroahdistus hiipi kirjastojen ollessa kiinni. Ilkka 8.2.2017, 10.

Riihimäki, T. 2017c. Töysä-talon remontti siirtyy ehkä vuodella. Ilkka 16.2.2017, 2.

- Routio, P. Ei päiväystä. Luokittelu. Tuotetiede. Taideteollisen korkeakoulun virtuaaliyliopisto. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu. [Viitattu 23.11.2017]. Saatavana: http://www.uiah.fi/virtu/materiaalit/tuotetiede/html_files/14113_to-tea.html
- Sanomalehdet. Ei päiväystä. Helsinki: Sanomalehtien Liitto. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.sanomalehdet.fi/sanomalehdet>
- Sanomalehtitieto. Ei päiväystä. Helsinki: Sanomalehtien Liitto. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.sanomalehdet.fi/sanomalehtitieto>
- Seinäjoen kirjasto kirjasi 1,3 miljoonaa lainaa. Seinäjoen Sanomat 8.2.2017, 7.
- Seinäjoen Sanomat. Ei päiväystä. Mediatietot 2017. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: http://www.seinajoensanomat.fi/sites/default/files/mediatiedot2017_seinajoensanomat.pdf
- Seinäjokelaiset innokkaita lukijoita. Ilkka 6.2.2017, 14.
- Seitamaa-Hakkarainen, P. 2000. Kvalitatiivinen sisällönanalyysi. [Verkkosivusto]. [Viitattu 23.11.2017]. Saatavana: https://www.academia.edu/589363/Kvalitatiivinen_sis%C3%A4ll%C3%B6n_analyysi
- Silander johtaa kirjastoa. Jurvan Sanomat 15.2.2017, 8.
- Silander on kirjaston uusi pomo. Kurikka-lehti 13.3.2017, 5.
- Suomen Paikallismediat. Ei päiväystä. Helsinki: Suomen Paikallismediat Oy. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <http://www.paikallismediat.fi>
- Suomen yleisten kirjastojen tilastot. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Helsinki: Kirjastot.fi. [Viitattu 25.11.2017]. Saatavana: <http://tilastot.kirjastot.fi/>
- Suupohjan Sanomat. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.suupohjansanomat.fi/>
- Syrjä, K. 2017. Alavudella parasta ovat liikuntapaikat ja kirjasto. Viiskunta 23.3.2017, 4.
- Tejuka. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <http://www.tejuka-lehti.fi/etusivu/index.html>
- Tiukka säästökuuri jatkuu. Suupohjan Sanomat 22.2.2017, 13.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. uud. p. Helsinki: Tammi.

Tyynismaa, M. 2017. Uusissa kunnissa kulttuurin arvo korostuu entisestään. Ilkka 16.3.2017, 4.

Ujainen, J. 2017a. Mediamekastus vie ohjelmoinnin pariin. Kurikka-lehti 12.1.2017, 7.

Ujainen, J. 2017b. Myöhästymismaksuja on vara korottaa. Kurikka-lehti 27.2.2017, 2.

Uusimäki, J. 2017. Kirjastoon pääsee taas. Ilmajoki-lehti 9.2.2017, 2.

Venäjällä pelataan poliittista peliä ukrainalaisten kirjojen avulla. Ilkka 19.3.2017, 21.

Viiskunta. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. [Viitattu 9.5.2017]. Saatavana: <https://www.viiskunta.fi/>

Yli-Viitala, H. 2017. Tatu ja Patu sekä Pättikangas innostivat. Jurvan Sanomat 25.1.2017, 7.